

sigtende paa at forberede eventuelle Forslag fra den Side. Jeg haaber, at der derigennem ogsaa maa gives fornøden Vejledning og for dette Ting til at komme til en Løsning af dette Spørgsmaal, som jeg finder det fuldt berettiget, er blevet rejst, og som ogsaa jeg ønsker løst, men løst paa en mere alsidig Maade, paa en Maade, som gør mere Ret og Skel til alle Sider i Befolkningen, end det forekommer mig, at dette Forslag efter dets Ordlyd vil gøre.

Lüttichau: Ogsaa jeg vil ligesom den ærede foregaaende Taler udtale min Glæde og Tilfredshed over den Maade, hvorpaa Regeringen har imødeføjet de Ønsker, der have fundet Udtryk gennem det foreliggende Lovforslag. Jeg betragter nemlig Agrarprogrammet og det Forslag, der her foreligger, mere som en Anledning end egentlig som en Løsning af de mangfoldige Spørgsmaal, der foreligger. Jeg ser ligesom saa mange af de ærede foregaaende Talere, at der er særlig Anledning til at beskæftige sig med disse Spørgsmaal, at der er særlig Trang til Stede, uden at man derfor — og det siger jeg: heldigvis — kan konstatere, at der er Nødstilstand for det danske Agerbrug. At der er mangfoldige Veje, der kunne og bør følges for at lette det Tryk, der hviler paa Agerbruget, er jo ogsaa blevet antydet gennem disse Dages Debat, og jeg skal ikke komme ind paa hele Agrarprogrammet, som det foreligger. Dog vil jeg nævne, at der paa Agrarprogrammet er udtalt, at det, man holder paa, er billige Livsforhold. Det rummer saa meget, dette ene Ord, og jeg tror, at Tanken kan være rigtig nok, men der kan lægges saa meget ind deri, og kun, hvis der lægges meget ind deri, kun da har denne Sætning sin Berettigelse. Jeg tror, at mange gaa for vidt, naar de ved „billige Livsforhold“ søge at affære enhver Beskyttelse. Men det er et Spørgsmaal, jeg her vil lade ligge. Jeg vil derimod udtale, at det, der er den største Livsbetingelse for Agerbrugerne, langt større end noget andet, det er jo Penge. Penge udtræves jo til alt muligt; de udtræves jo til at udrede Skatterne, de udtræves til at føde og klæde sig, og det er det, Agerbrugerne som alle andre trænge til. Ja, selv de aandelige Fornødenheder kunne jo til en vis Grad kun tilfredsstilles, naar man har Penge til Raadighed. Det tror jeg nu, at Agerbruget eller Agrarerne noget stærkt se bort fra, naar de saa lidt søge efter ny Kilder til Penge, ny Kilder for sig selv og ny Kilder for Staten. Men jeg vil, som sagt, ikke her optage en Under-

søgelse paa dette Omraade angaaende Beskyttelses og Ifke-Beskyttelsesprincipper, men naar jeg har taltet Regeringen, fordi den har imødeføjet dette Lovforslag paa den Maade, den har gjort, ved at paavise, at der er andre Veje, ad hvilke man kan komme Amtskommunerne til Hjælp, vil jeg dog ogsaa til den anden Part, til Agrarerne og deres Venner, gøre den Hentstilling, at de ikke lade ligge den anden Side af Sagen, nemlig det at søge efter ny Skatteobjekter. Denne Hentstilling tror jeg, ikke er aldeles ufornøden, selv om man som jeg ser med Velvilje paa de Bestræbelser, der gaa ud paa at lette Agerbruget og specielt som her at lette det Tryk, der hviler paa Amtskommunerne. Jeg tror, at naar man ikke tager dette Hensyn med, kommer man ikke hurtigt til Maalet. Jeg tror, at man ligeledes maa se paa, hvad der er peget paa af forskellige Talere, at Bykommunerne ere lige saa nødlidende som Amtskommunerne; man bør derfor tage Sagen i dens Helhed og ikke alene komme Landkommunerne til Hjælp, men tilfulde ogsaa tage Hensyn til Bykommunernes og Hovedstadens Lærv, og det tror jeg vil kunne ske uden i mindste Maade derved at svække den Hjælp, der bringes Amtskommunerne. Der er peget paa forskellige Omdelinger, som være uønskelige; der er peget paa Delinkventomkostninger som noget, der mere naturligt efter sit Væsen burde være en Statsbyrde end en kommunal Byrde. Jeg kan fuldstændig slutte mig til det. Det er et Faktum, at det har trykket saa vel By som Land ganske overordentligt, at Delinkventomkostningerne bestandig stige, og Udgifterne til Ting- og Arresthuse o. desl. ere ikke mindst trykkende. Det er naturligt, at Staten, som kontrollerer disse Forhold — jeg siger herved til de Bygningsforetagender, som maa og skulle finde Sted paa dette Omraade — stiller stigende Fordringer, efterhaanden som Kulturen gaar fremad. Men derved vokse ogsaa Udgifterne i en ganske betydelig Grad, og det er da saa meget rimeligere, at Staten, der paalægger Byrderne, ogsaa paatager sig Udgifterne. Der er ogsaa i Dag, nemlig af det ærede Medlem fra Storeheddinge (S. Scavenius), dvælet ved Polititudgifterne. Ogsaa til disse Udtalelser skal jeg slutte mig, uden at jeg dog skal komme ind paa Løsningen af Spørgsmaalet derom, hvad heller ikke han gjorde. Skulde jeg nævne et ganske specielt Punkt, vilde jeg sige, at i enkelte Jurisdiktioner give Politistasjerne overordentlige Overfind, og jeg vilde finde det rimeligt, at efter at de Udgifter, som efter et naturligt Samvæn først burde udredes, ere